

Heemkundige Kring Dr. Croquet - Walem

MAGAZINE 55 - De velodroom

Driemaandelijke uitgave : oktober-november-december 2019

Colofon

**Dit magazine is een uitgave van
vzw Heemkundige Kring
Dr. Croquet Walem**

**Maatschappelijke zetel:
Kloosterstraat 76
B-2800 Walem**

**www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be**

**U kan lid worden door
overschrijving van
10 euro op rekening nr.:
BE23 7512 0773 0691
dan krijgt u de volgende nummers
van ons tijdschrift in uw bus.**

**Redactie en medewerkers
van dit nummer:**

**Hugo Rom
Staf Daems
Albert Verbiest
Walter Marivoet
Tom Van Buggenhout**

**Foto voorpagina:
Renners in volle aktie op de
velodroom van Walem**

Onze ereleden

Balzarini Jan-Delwiche J.	Michiels Frank
Bellon Bert-Loiselle Martine	Morrens Paul
Belmans Wilfried	Nauwelaerts Eugene
Bergé Jan	Nuyts Dirk
Bruynseels Marc	Ooghe Bart-Sommen Liesbet
Caelen Karel	Op de Beeck Eddy
Carpentier Christiane	Peeters Katrien (Apotheek-Walem)
Coeckelbergh Willy	Peeters Henri
Daems Hendrik	Poot Jaak-Janssens Lea
De Belder Karel	Rahier Rombaut
De Coster J.	Ressler Alex
De Greve Frans	Ressler Willy
De Groef Gerard	Rom Hugo
De Laet Pieter	Rijmenams Frans
De Waerhert Paula,	Steensels Danny-Van Malderen Sabine
De Ridder Hilde	Vaes Karel
De Vos Marie-José	Van Buggenhout Tom-Veys Ann
De Win-Van Reeth	Van Damme Gerard-Loiselle Monique
Dox-Vercammen	Van de brul Dirk (Bouwwerken),
Duquene S.-Van Buggenhout C.	Van Genechten Gaby
Gebr. Peeters BVBA(Schrijnwerkerij)	Van Lint Jean-Van den Heuvel Inge
Gijsemans Jan	Van Look Juliette
Gilon Els (Haarstudio Ellix)	Van Malderen Stefaan
Groep Gilon BVBA	Vandamme Ricardo
Hendrickx Willy	Vander Kuylen Bart (Dierenarts)
Honsia Clara	Vansant Elza
Huysmans Florentine	Verbeeck Casimir
Janssens Pieter	Verbeeck Ludo
Laurent Olivier	Verbiest Eric,
Dokter Liekens Jo	Vercammen Fons (AXA Bank)
Maes Bob-Van Buggenhout Agnes	Wouters Gerald (Aannemer)
Mariën Maria	
Marivoet Chantal	
Marivoet Herman	
Marivoet Martin	
Marivoet Walter-van Berckelaer Liz	
Merckx Eddy-Tanghe Annabel	

EDITORIAAL

Digitaal

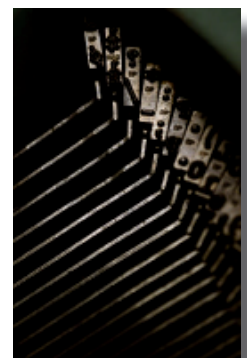
De manier waarop we tegenwoordig heemkundig werk kunnen doen is de laatste twintig jaar enorm bijgesteld. In de negentiende eeuw zette August Croquet zich aan de inventarisatie van het archief van de gemeente Walem. Het beeld dat we ons daarbij kunnen vormen is heel stoffig: oude documenten, handgeschreven stukken, donkere kelders, bureauwerk... Het resultaat van de inventarisatie was (opnieuw) een handgeschreven document in het priegelige handschrift van de dokter. Dan had je daar één versie van. Het handschrift laten drukken en uitgeven was niet aan de orde en een kopieerapparaat bestond nog niet. De enige optie was om het werk over te schrijven. De broosheid van deze werkwijze kwam aan het licht toe de versie die in het gemeentehuis van Walem lag langs de randen afbrandde in 1914.

In het midden van de twintigste eeuw had pastoor Goetstouwers al andere middelen ter beschikking. De tikmachine had een brede ingang gevonden en de herkenbare en eenduidige vormen van iedere letter van het alfabet maakte een einde aan het gepriegel van handschriften. Het karbon papier bood bovendien de mogelijkheid om direct ook meerdere versies ter beschikking te hebben. Bovendien zagen tijdschriften het licht die onderwerpen van plaatselijke geschiedenis aan bod brachten en op die manier kon het werk van de heemkundigen makkelijker verspreid worden, en kon het ook op meerdere plaatsen vergaard en bewaard worden. Bibliotheken en archieven bouwden fichebakken uit om zo gegevens terug te vinden.

Ver weg van de bibliotheken en archieven vond een eerste golf van digitalisering plaats: de grote mainframe evolueerde naar een draagbare computer, en hoewel in eerste instantie nog gericht op rekenen, bood die al snel ook de mogelijkheid om tekstverwerking te doen. Zo verdrong de computer de tikmachine waarvan hij wel eerst gretig het technologie van het toetsenbord inpikte. Het koppelen van computers in netwerken zorgde voor het ontstaan van het internet, en even belangrijk daarin was de groei van de opslagcapaciteit, de mogelijkheid om gegevens bij te houden. Digitalisering en internet heeft een impact op alle aspecten van de maatschappij, uiteindelijk ook op de manier waarop we aan heemkunde en aan de studie van lokale geschiedenis doen.

Op die manier is heemkundige werk anders dan in de tijd van Croquet of Goetstouwers. De laatste jaren worden archieven digitaal beschikbaar gemaakt. Het beschikbaar stellen van de beelden van documenten is één zaak, daarnaast wordt ook gewerkt aan de indexering en de interpretatie van de bronnen. Ook op onze website zijn resultaten van dergelijk werk terug te vinden. Deze betere beschikbaarheid van bronnen zorgt er ook voor dan ons tijdschrift beter geïllustreerd kan worden. Hopelijk kunnen we jullie komende jaren meer van dit presenteren.

We sluiten dit jaar sportief af met een themanummer over de Walemse velodroom. Naast wensen voor fijne eindejaarsfeesten en een opperbest 2020, lanceren we ook een oproep om jullie lidmaatschap te vernieuwen en ons in het komende jaar te blijven steunen.

De eerste velodroom

In een gemeente met zoveel sportenergie en zoveel sportevenementen van allerlei aard kon een velodroom nu eenmaal niet ontbreken. Trouwens, iedere gemeente of stad die zich enigszins respecteert had "zijn velodroom". Dat bracht vertier mee, en leven, en in een gemeente met 53 café's was zo'n vertier meer dan welkom. De cafébazen moesten tenslotte ook leven !.

Het sportieve Walem, de familie Schroeven en hun velodroom

Walem moet altijd een zeer sportieve gemeente zijn geweest. Op 5 mei 1856 was reeds te lezen dat met Walem-jaarmarkt "eenen loop met winst van prijzen voor manspersoonnen" zal plaatshebben, met "aengeven" (=inschrijving) bij herberg De Goed Hoop, bij Cornelis Ravoet, ter plaatse Het Zand te Waelhem".

Vooral loopwedstrijden waren toen zeer populair, want regelmatig vinden wij aankondigingen voor dergelijke koersen in de plaatselijke pers.

De grote animatoren van toen waren ongetwijfeld Theo Schroeven (Franciscus Theophilus) en zijn drie broers.

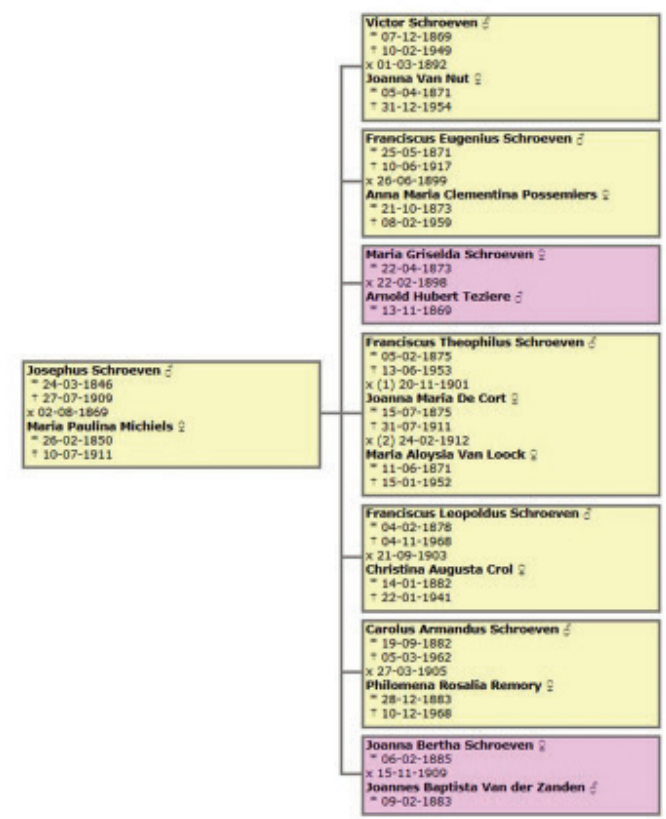
Een affiche van Walem-kermis uit 1894

De eerste was Armand (Carolus Armandus), door de Walemnaars gekend als "Maaïke".

De volgende was Frans (Franciscus Eugenius), die zeven zonen het leven gaf en waartegen de burgemeester zich verzette dat Koning Albert als peter voor die zevende zoon zou worden voorgedragen, waarom ... ? Daar hebben we het raden naar.

En dan tenslotte Leopold (Franciscus Leopoldus) die op 4 februari 1878 werd geboren.

Armand Schroeven, die op 19 september 1882 het levenslicht zag, was een befaamd hardloper die in de jaren 1904-1912 heel wat successen behaalde.

Het gezin Schroeven waarvan de zonen zorgden dat Walem op sportief vlak op de wereldkaart kwam te liggen.

Hij was meubelmaker van beroep. Het is een feit dat Maaïke vier maal daags, van Walem

1908-1914

Armand Schroeven, wereledkampioen van België in snelwandelen en hardlopen. Zijn meest prestigieuze overwinning was de loopkoers Antwerpen Mechelen-Brussel over een afstand van 55 km die hij won in een rekordtijd van 4 uur 31 minuten en 45 seconden, of een gemiddelde snelheid van 12 km per uur.

We zien hem hier als de Reus van Walem in de cavalcade van Mechelen in het jaar 2000

naar zijn werkhuis te Mechelen liep, louter als "en-trainement" ... hij liep namelijk ook onder de middag nog over en weer om thuis zijn boterhammen te gaan opeten..

Zijn carrière als loper en als deelnemer aan gaan-koersen begon op 25 september 1904, wanneer hij, nauwelijks 21 jaar oud, de wedstrijd voor voetgangers won, ingericht door de maatschappij "Nooit te lui om te eten" gevestigd in herberg "In de spinnerij" te Mechelen.

Hierbij moesten de 72 deelnemers vier maal de ronde der vesten doen. Hij deed dit in 1 uur 55 minuten en 15 seconden en kreeg hiervoor 15 fr en een medaille.

Op 9 april 1905 won hij een gaanwedstrijd van 16 Km. Op 23 juni 1907 behaalde hij de tweede plaats op de gaanwedstrijd Antwerpen-Mechelen en kreeg hiervoor 25 fr en een beker. Een maand later volgde de gaankoers Mechelen-Brussel met drie Schroeven's als deelnemers: eerste werd Maaïke, vierde Leopold en vijfde Frans. Die Frans won achteraf nog zeer veel prijzen en kreeg zelfs een beker uit handen van Koning Albert.

Ook de volgende generaties van de familie Schroeven waren gekend in binnen en buitenland voor hun opmerkelijke sportprestaties. Hier zien we Edward Schroeven bij het aansteken van de eeuwige vlam bij het monument van de onbekende soldaat. Daarnaast Eduard op de foto met koning Leopold III en Paul Henri Spaak.

1908 : de eerste velodroom, een assepiste van 210 meter lang

Theo Schroeven, de uitbater van het Café du Sport nabij het fort, werd de initiatiefnemer voor het bouwen van een velodroom. Op zijn grond bouwde hij op eigen kracht en met de hulp van zijn broers en bereidwillige handen, een velodroom met assepiste.

De officiële opening nam plaats op zondag 26 april 1908 al was er vooraf al wel een "entrainementskoers" gereden op zondag 29 maart.

Gans Walem en van ver in de omtrek kwam men kijken naar het nieuw spektakel: eerst een velokoers over 10 km voor liefhebbers, dan een loopkoers van 1 uur in de piste voor professionele lopers, een loopkoers over 5 km voor min 16-jarigen en om te eindigen met een "*match tussen drie coereurs*".

Dat de velodroom succes had en alle cafés er best bij vaarden, daaraan moet je niet twijfelen. Met Walem kermis 1908, op zondag 3 mei, had dan het eigelijke openingsfeest plaats, waarbij alle officiële personaliteiten en vooraanstaanden van de gemeente aanwezig waren.

Na een korte wedstrijd voor nieuwelingen, werd het statshot gegeven voor een loopwedstrijd op piste waarvoor een zekere Verstraeten uit Gent onze Armand Schroeven had uitgedaagd, met een inzet van 150 fr. door de verliezer te betalen.

De fanfare had postgevat op het middenplein van de piste en zou "*binst den loope de schoonste stukken uitvoeren*".

De 150 fr. bleef dus in Walem! Wat had u gedacht?

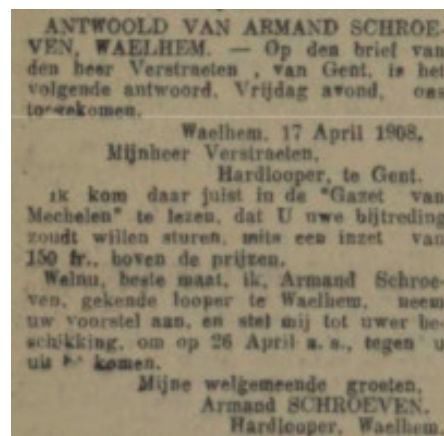
Op de zondagen 1, 8 en 15 november werd een ringsteeking per velo gehouden; een premie van 5 fr. zou worden toegekend aan wie de meeste ringen op zijn "doorgangen" had genomen. Men mocht zes doorgangen (ronden) nemen. Dan kwam er nog zeeltrekken per velo, man tegen man, waarvoor een eerste prijs van 10 fr. werd uitgelooft.

1909: de vernieuwde velodroom.

Het volgend jaar op Paasmaandag 11 april 1909 heropende de "*verbeterde velodroom*" opnieuw zijn poorten met een koers voor alle liefhebbers.

De aankondiging voor een worstelwedstrijd in 1909

In de krant 19 april 1908 vonden we het antwoord van Armand Schroeven op de uitdaging van Verstraeten uit Genti

Men had enige veranderingen gedaan aan de piste en aan de tribune waar nu 800 zitplaatsen waren voorzien. De piste zelf mat 150m.

Zondag 17 april organiseerde de directie de nationale marathon over 42 km, die door Vergaelen werd gewonnen. Op zondag 2 mei en maandag 3 mei werd een 24-urenloopwedstrijd op piste gehouden met ieder uur een bijzondere premie. Iedere ploeg telde twee deelnemers die elkaar naar willekeur mochten aflossen, rusten of slapen. Tussen de deelnemers een ploeg van eigen bodem: Armand Schroeven - Mariën.

En op 1 augustus 1909 werd er een worstelwedstrijd gehouden.

De daaropvolgende week een 24-uren koers zonder gangmakers en op eigen kracht, waar Charles Potser uit Lier de zege behaalde met een totaal van 4303 pisteronden. Moet die man dolgedraaid zijn geweest!

En dan...grote sensatie! Om er een schepje bovenop te doen werd de raad gegeven dat "alle mannen op post moesten zijn om de nieuwe sport te bewonderen"

Voor zondag 12 september had men een snelheidkoers "*voor dames en juffers*" aangekondigd, waardoor als prijzen een gouden damesuurwerk, een gouden garnituur, een zilveren uurwerk, een zilveren armband en een zonnescerm waren voorzien.

Uit de glorie tijd van de Walemse velodroom. De dames klaar voor hun wedstrijd. Links bovenaan Bertha Op de Weerdt, derde van links bovenaan Clementine Gellens, beiden van Walem.

En de affiche vermeldde dat "*de bestgekende juffers van goeden adem (!) zouden deelnemen, oa. Victoire Van Dyck van Berlaar en Marie Cuveliers uit Mechelen.*"

Voor dat zelfde jaar noteren we nog "een grote ezelkoers met gerij met twee wielen", met 5, 4, 3, 2, en 1 fr. als prijzen.

En uiteindelijk werd het nog een folkloristisch gedoe, wanneer op 10 oktober 1909 een loopwedstrijd werd ingericht van Grote Markt te Mechelen tot Velodroom Walem, waarbij iedere deelnemer een zak van 50 kg op de schouder moest meesleuren.

Om ieder bedrog te voorkomen werden eerst alle zakken gewogen op een baskuul en werd iedere deelnemer vergezeld van een "*kontroleur*" of begeleider die moest toekijken dat onderweg de zak niet werd lichter gemaakt.

Zo gaat het verder 1910 - 1911 - 1912 in welk jaar we u toch willen laten kennis maken met een eigenaardig reglement bij een 4 uren-koers

Art.1 - Iedere renner moet voorzien zijn van een zuiver koerscostuum

Art.2 - Iedere renner mag een verzorger hebben, maar niemand anders dan de verzorger mag de coureur helpen of aanraken

Art.3 - De coureur die zich niet deftig gedraagt of wie ruzie of kwestie zoekt, zal buiten de velodroom worden gezet. Een streng bestuur zal de orde handhaven.

Wereldoorlog 1 betekende het einde van deze eerste Walemse velodroom. In augustus 1914 werd hij volledig afgebroken omdat hij in het schootsveld lag van het nabijgelegen fort. Maar als een feniks zou hij in 1920 opnieuw uit de as herrijzen.

 hr & wm

Een tweede velodroom

Na de eerste wereldoorlog zou de velodroom worden heropgebouwd al duurde het nog tot 1924 alvorens hij zijn poorten zou openen. De nieuwe velodroom werd aangelegd op een nieuw verworven terrein aan de overkant van het fort en naast de Antwerpsesteenweg, in feite op het grondgebied Mechelen, wat niet belette dat de naam "velodroom van Walem" werd behouden.

De tweede velodroom had een cementen piste en was 250 meter lang. De velodroom had verschillende periodes dat hij gesloten was. De openingsjaren waren : van 1924 tot 1935, van 1937-1943, 1945, van 1947 tot 1950 en in 1952. in de jaren '60 zou de te-loorgang en het einde van de velodroom een feit worden.

Maar reeds op zondag 3 mei 1920 was men te Walem herbegonnen met wielervedstrijden op de weg. Het bloed kruipt nu eenmaal waar het niet gaan kan. De inschrijvingen moesten gebeuren in het lokaal Station des Sports bij Theo Schroeven "oud- en aanstaande bestuurder van de velodroom van Walem". Wat er dus op wijst dat men in dat jaar reeds vooruitzicht had op de bouw van een nieuwe piste.

Maar men had zonder de waard gerekend, in casu de Belgische staat, die een groot deel van de kosten zou moeten dragen als vergoeding voor oorlogsschade. Na vele jaren van onderhandelen en discussie kreeg hij dan eindelijk gestalte: een cementen piste van 210 m op 9 meter van de band gemeten en een tribune met 800 zitjes.

Voor die tijd moet hij een van de meest lichtlopende pistes zijn geweest uit gans de omtrek. Naast de piste kwam een café volledig uit hout opgetrokken, boven een kelder die als kleedkamer dienst deed voor de renners. Achter de tribune die met primitieve middelen was opgebouwd, lag een waterput die in verbinding stond met de Fortebeek. Hier konden de renners zich dan wassen in open lucht.

Café VELODROOM, vlak gelegen naast de piste.

Geleidelijk aan kreeg het geheel wel meer kleur: vlaggen zorgden voor een feestelijke noot, reclamepanelen omboorden de piste en langs een luidspreker konden mededelingen en muziek worden uitgezonden. Ook een eigen verpleegdienst werd ingericht.

Theophiel Schroeve, samen met de verpleegster van dienst, wielrenner Jef De Loof en de bijbehorende supporters op de wielervebaan met cementen piste.

Zondag 27 juli 1924 werd dan de grote dag voor de sportieve gemeente: de nieuwe velodroom "Populaire" zoals hij werd betiteld, zou zijn deuren openen met een match tussen de jonge Paul Schroeve van Walem en Jan Verhede uit Kontich, waarna een 100-km koers voor junioren. En de aankondiging vermeldde dat "de uitkleding kon gebeuren bij Theophiel Schroeve". Nu volgde de ene koers op de andere, tot zelfs een 5-uren koers. Dat er op de velodroom niet alleen wielervebaanen werden gereden, bewijst o.a. wel het programma van "De dag

1924...1953

en de nacht van Walem" welke op 21 en 22 augustus werd georganiseerd. Buiten de koersen snelheid over 3 ronden, het Omnium der Azen, 20 km eigen kracht, een Australische achtervolging en zelfs een 24-uren koers met al de wereldvedetten.

Streekrenners en andere vedetten maakten er het schoon weer: Fons De Decker en Karel ("De Koe") Frans uit Rumst, Fikske van Heindonk en zijn dorpsgenoot Van Damme, net als Van Steenberghe, Achiël Bruneel, Jef Scheerens, Omer De Breucker, Romain en Sylveer Maes, Marcel Kint, Rene Van Look uit de Elzestraat, Rene Janssens, Maurice Clautier, Frans Cools, Frans Coppens e.a. Het was op de velodroom van Walem dat de 16-jarige Rik Van Steenberghe zijn carrière begon. Van de 22 pistewedstrijden die hij te Walem betwistte zou hij er niet minder dan 19 als overwinnaar beëindigen

De velodroom in zijn glorietijd..

Ook dit is de velodroom

Verder hadden er ook andere attracties plaats: een monster-vuurwerk, een leeuwentemmer, een lucht- en krachtaacrobaat, de wereldberoemde zangeres-accordeoniste Miss Jenny die een beloning uitloofde aan diegene die haar kon nabootsen (10 fr); de kampioen rolschaatser, een verrassingsnummer in jiu-jitsu, Amerikaanse catch ('t monster succes uit Chicago!) en als neusje van de zalm: verkiezing van Miss Belgium, Miss Mechelen en natuurlijk ook Miss Walem, waarvoor de "*voornaamste beeldhouwers, schilders en kunst-artisten*" als jury zetelden

De wielervedstrijden van Walem mag dus gerust een succesverhaal worden genoemd: goed bestuur van oprichter Theophiel Schroeven speelde hierbij een hele grote rol.

Schroeven organiseerde maar één, maximaal 2 topmeetings met profs per jaar. Tijdens andere wedstrijden gaf hij jeugdrenners en ook vrouwen de kans om zich in de kijker te fisten, wat op weinig andere wielervedbanen het geval was.

Voor de jonge vrouwen en renners moesten geen hoge startgelden betaald worden, wat voor de beroepsrenners wel het geval was. Zo bleef de wielervedbaan rendabel in tegenstelling tot veel andere wielervedbanen die tijdens hun korte bestaan telkens de grote namen aan de start wilden en de renners meer betaalden dan voor hen mogelijk was.

Een groep wielervedsupporters in de kuip van de velodroom.

Een ander opvallend iets is dat de wielervedbaan van Walem in zijn geschiedenis wel eens een jaartje geen wedstrijden organiseerde. Tijdens dergelijke jaren werd de wielervedbaan dan weer op punt gezet.

De zestienjarige Rik Van Steenbergen debuteerde in de velodroom van Walem en won er 19 van de 22 wedstrijden die hij er reed.

Het volgende konden we lezen in de krant van 20 december 1949 (Gazet van Mechelen)

Wereldkampioen Van Steenbergen gehuldigd te Walem

Het sportieve Walem, soms nog genoemd, het kampioenennest, heeft de wereldkampioen Rik Van Steenbergen een onvergetelijke hulde gebracht.

De zaal Valentino was Zondagavond tot in de nok gevuld met sportmannen, waarbij zich eveneens hadden aangesloten schepen Vinckx en Morrens.

Het verwelkomwoord van dhr. Paul Schroeven zowel als de feestrede van schepen Vinckx en het slotwoord van de wereldkampioen hebben het bewijs geleverd dat de ware sportgeest in Walem leeft.

Toespraak van de Schepen

Wereldkampioen Rik

Het is mij een buitengewoon genoegen U in naam van het gemeentebestuur van Walem, hartelijk welkom te heten in ons midden.

Wij zijn fier U hier als wereldkampioen te kunnen begroeten.

Wij weten wat een strijd en opoffering het U gekost heeft tot op het hoogste trap van de wielersport op te klimmen.

Wij hebben U gevolgd te Kopenhagen langs de radio om, met een adembenemend gevoel, in uw homerische strijd tegen krachtmensen als Copi en Kubler en hebben uw strijd mede gestreden en gebeefd van ontroering wanneer de regenboogtrui U aangetrokken werd.

Wij begroeten in U de veelzijdige renner, het fenomeen, de specialist op de weg, op de pist in het omnium, hetgeen gij vorige week te Parijs nog bewezen hebt.

Wij begroeten U als een waardige opvolger van onze stoere Antwerpse renners: de grote Georges Ronsse, Karel Kaers en anderen.

Wij stellen U als voorbeeld van onze jeugdige Walemse renners en hopen dat zij ook eens een hoge trap in de wielersport mogen bereiken.

Het kleine maar sportieve Walem wenst dat men U in het jaar wanneer het wereldkampioenschap op Vlaamse grond zal betwist worden, nogmaals de regenboogtrui zal omgorden. Dit is de wens van al de inwoners van Walem.

Lang leve de Wereldkampioen Rik Van Steenbergen.

Rik Van Steenbergen tussen Georges Ronsse en Paul Schroeven, de toenmalige velodroombestuurder.

Rik Van Steenbergen (1924-2003) als wereldkampioen in 1949;

Een luchtfoto van het fort van Walem na de rechtekking van de N1, met rechts onderaan de velodroom.

Veel andere wielervedbanen gingen ten onder door gebrek aan onderhoud. In plaats van zo snel mogelijk winst proberen te maken, dacht men in Walem vooral op lange termijn.

Maar uiteindelijk moest ook de velodroom van Walem zijn tol betalen aan de veranderde tijden, de belangstelling verminderde met de jaren en zeker bij een open velodroom, met beperkte sanitaire voorzieningen, waarmee hij niet kon optornen tegen de moderne "tempels van de wielervedsport"

In 1953 werd de uitbating stopgezet, maar de wielervedbaan bleef.

 hr & wm

In een krant van 9 december 1935 lezen we het volgende:

Geheime stokerij ondekt nabij het fort van Waelhem bij Mechelen. een aanhouding ... een ontvluchting.

De controleur, heer Van der Wielen, en de verificateur heer Buysse, van de Accijnzen van Brussel, vergezeld van vier beambten en twee gendarmen der Mechelse brigade, stapten in den nacht van Vrijdag op Zaterdag af in de gebouwen van den velodroom van Waelhem, op het fort van dien naam, aan de grensscheiding van Waelhem en Mechelen. Deze gebouwen zijn nog in hout opgetrokken en enkel de kelders zijn gemetst. In de kelders van de achterste gebouwen werd een volledige en degelijke ingerichte geheime stokerij ondekt. Toen de accijnzen binnenvielen, werd Theo Schroeven aangehouden, die daar volop bezig was met stoken, doch het gelukte een ander weg te loopen en uit het venster der eerste verdieping te springen van een hoogte van 5 meter. De man verdween in den nacht, wyl zijn medeplichtige aangehouden werd. Er werd een volledig materiaal in beslag genomen, onder meer; kuipen en vaten, waarin een tweehondertal liter alcohol in gisting stond; verder een grote hoeveelheidsuiker, enz. Alles werd rond 4 ure Zaterdagmorgen met een grooten camion naar het depot van Brussel gevoerd. Dat de zaken van de geheime stokers floreerden, werd bewezen door het feit dat er ook een heerenauto ondekt werd, die er speciaal op ingericht was om alcohol te vervoeren. Theo Schroeven werd door de onderzoeksrechter ondervraagd, en enkele andere personen, die men er van verdacht in deze zaak betrokken te zijn, werden eveneens onderhoord. ... In de krant 4 januari 1936 lezen we dat drie betichten werden veroordeeld tot 1 jaar gevangenis en het gezamenlijk betalen van 70 000 fr. en 4022.90 fr. ontdoken rechten. Ook al de aangeslagen voorwerpen en de auto werden verbeurd verklaard.

Jeugdjaren in de velodroom

Wat Albert Verbiest zich herinnerd van de velodroom uit zijn jeugdjaren. De kinderen uit die tijd beleefden blijkbaar ook heel wat leuke momenten in en rond de velodroom van Walem.

Ik herinner mij hoe we als jonge knapen het gebeuren op die piste beleefden. Daar onze povere zondagcenten niet toelieten inkom te betalen, trachtten we met de bezoekers stiekem binnen te glijpen, hetgeen maar zelden lukte.

Aan de achterzijde waar de omsluiting vervangen was door een pinnekensdraad deden we onze eerste poging. Op die plaats stond wel iemand om ons dat te beletten. Wanneer er een spannend moment was, waardoor de man even afgeleid was, waagden we onze kans om door de draad te kruipen en dat duurde soms lang, heel lang. Eens we binnen waren lieten ze ons betijen.

Nu konden we deelnemen aan het spektakel. Het geroep, het geroffel op de houten panelen rond de piste, de aanmoedigingen van het publiek, het commentaar van de man met de roephoren, het was te horen tot in het dorp wanneer de wind meezat.

Er was iedere week een baankoers met aankomst in de piste, waarin de jonge Rik Van Steenberge steeds met de palm huiswaarts keerde. Een grote dubbele poort aan de noordkant van de velodroom werd dan opengezet om de jonge renners op de piste te laten, waar de eindmeet was. Die poort werd gesloten wanneer een aantal renners op de piste waren. Dit gaf aanleiding tot hilarische toestanden. Jongens die meenden nog een prijsje te kunnen halen, probeerden door de half gesloten poort te geraken of knalden er in volle snelheid tegenaan.

Theophiel Schroeven (Fille van de Posthoorn), uitbater van de baan steeds met zijn zwart bolhoedje en de onafscheidelijke sigaar in de mond, organiseerde een keer een zesdaagse waarin dag en nacht moest gereden worden. Doch die kende weinig succes. Meer bijval kenden zijn dameskoersen. Om al die blote vrouwenbillen te zien hadden in die tijd de mannen wel een frankske over. Ze hadden ook een plaatselijke favoriet: Bertha Op de Weerdt, later getrouwd met Georges Carpentier Junior.

*Jonge renners op de velodroom van Walem.
Uiterst links de nog jonge Theo Schroeven,*

Elvire De Bruyn uit Kontich was veruit de beste van de deelnemers, later bleek dat ze een halve jongen was. Door een heelkundige ingreep heeft ze de latere leeftijd als jongen beleefd.

Na de koersen werden emmers uit de Stenengootbeek geschept, die achter de piste liep, om de renners te verfrissen. In het houten café, dat aan de piste grensde was het een drukte van belang. De muren hingen vol tekeningen van Paul Schroeven, meestal potretten van renners. Hij was de zoon van de uitbater en talentrijke schilder. De donderdag namiddagen, wanneer we geen klas hadden mochten we de wielersbaan gratis binnen en konden we voor een halve frank met ons fietske op de betonnen baan. Van onze groep was er één die een fietske bezat. Om de beurt deden we onze rondjes. We wonnen altijd ! ... als er maar een fietsje was.

Het was plezant die zalige kindertijd!

 av

Victoire Van Nuffel

Victoire Van Nuffel was de dochter van een fietsenhandelaar. Ze werd geboren in Hombeek, maar verhuisde tijdens de Tweede Wereldoorlog naar Mechelen. Vanaf haar veertiende werkte ze in het lokale dekenfabriek.

Van jongs af aan was ze gewoon te fietsen en werd haar interesse in de wielersport gewekt. Ze kreeg van de lokale wielclub geen licentie om te mogen koersen. Ook de BWB gaf haar geen wedstrijdvergunning omdat dameswielrennen toen nog niet mocht.

Van Nuffel verkreeg uiteindelijk in Parijs een internationale vergunning en zou vooral in het buitenland wedstrijden rijden. In 1956 won ze het officiële Belgische kampioenschap voor vrouwen, wat ze ook in 1957 en 1958 deed.

Pas in 1959 werd voor het eerst een officieel kampioenschap voor dames ingericht. Op 28 juni 1959 won Van Nuffel in Antwerpen en werd zo de allereerste Belgische kampioene op de weg. Dat jaar won ze ook het eerste Belgische kampioenschap voor vrouwen op de baan in het sprintnummer.

Victoire Van Nuffel was even actief in de Flandriaploeg voor dames die door Briek Schotte geleid werd. Hoewel ze altijd een goede verstandhouding met Schotte bleef onderhouden, vertrok Van Nuffel naar Frankrijk om er voor de ploeg Helyett-Leroux-A.C.B.B. (de ploeg van onder meer Jacques Anquetil) te rijden.

Het Franse dameswielrennen stond iets hoger aangeschreven dan in België. Voor de rest van haar loopbaan zou Van Nuffel vooral in Frankrijk en Italië actief zijn.

Ze bekwaamde zich ook in het baanwielrennen waarbij ze getraind werd door oud-wereldkampioen Louis Gérardin. Door haar verblijf in Frankrijk zou ze maar weinig meer actief zijn in België en nauwelijks nog op de erelijsten van de Belgische kampioenschappen voorkomen.

In 1966 zette Van Nuffel een einde achter haar carrière na een periode van blessures en last van artrose.

Van Nuffel liet een aanbod om nog in Italië actief te blijven liggen en zou uiteindelijk de wielersport helemaal achter zich laten. Ze verhuisde naar de Belgische kust en zou in 1969 een eigen café in Zeebrugge openen, Café Central. Ze zou dit blijven open houden tot ze met pensioen ging.

Al tijdens haar loopbaan outte Victoire Van Nuffel zich als lesbienne. Ze was ook actief als feministe en zou onder meer actief zijn bij de abortusbeweging.

✍ hr

Martin Schillemans

Martin woonde met zijn ouders in een kleine boerderij in de toenmalige Leliestraat, vlak tegen de tuin van het kasteeltje Groot Korenhof in de Lange Zandstraat. Zijn vader pachtte een stuk grond, eigendom van de abdij Roosendaal waarop ze asperges kweekten.

De jongensdroom van Martin was om te gaan koersen op de weg. Hiervoor kreeg hij echter geen toestemming van zijn vader. Voor zijn communie vroeg en kreeg hij dan toch een fiets met versnellingen en een sportstuur.

Stiekem, zonder dat zijn ouders hiervan wisten, ging hij met zijn vriend Mille Schelkens ook uit Walem, op de piste van de velodroom rijden. Het voordeel om in de piste van Walem te rijden was dat je geen vergunning nodig had en er dus geen kosten waren om te mogen rijden.

Hij verwijderde de spatborden van zijn fiets zodat deze wat meer op een echte koersfiets geleek en ze lieten zich inschrijven om deel te nemen aan de wedstrijden in de velodroom.

Omdat ze eigenlijk te oud waren om in de toen bestaande categorieën ingeschreven te worden, ze waren toen 16 jaar, werd er voor hun een extra categorie aangemaakt.

De leeftijd van de meeste rennertjes was 12 à 13 jaar.

Het was dus zo dat er in hun groep maar 2 renners waren, met als gevolg dat hij bij zijn 3 gereden wedstrijden steeds op de 1e of 2e plaats eindigde.

De toenmalige reporter van dienst voor De Gazet van Mechelen gaf deze uitslagen door aan de krant, zodat Martin met zijn overwinningen in de krant kwam te staan.

Martin in maart 1965 op de velodroom van Walem tijdens zijn ereronde.

Martin samen op de foto met zijn neef Louis Peeters, de zoon van zijn nonkel Maurits

En zo gebeurde het dat zijn grootvader in zijn stamcafé waar hij met de duiven ging spelen, door andere Walemnaars werd aangesproken: "seg die van elle die rijdt koers" ... waarop zijn grootvader, Sus van den Bosch, repliceerde: "... dat zal ni waar zijn, dan zedde wel abuus.." en de ander opnieuw: "jawel hie sé, hij staa met zijne naam in de gazet..".

's Anderdaags vroeg zijn grootvader dan of hij in de piste reed, waarop Martin niet anders kon dan dit bevestigen. Sus zei toen: "als ons grootmoe da maar ni te wete komt". Maar hij kon het zelf niet zwijgen en toen was volgens Martin de kogel door de kerk.

Ze waren enthousiast dat hij ging koersen en grootvader zorgde ervoor dat zijn vergunning voor de wegkoersen in orde kwam. De nonkel van Martin, Maurits Peeters, beter gekend als Glacé Maurits omdat hij met een ijskar door Walem reed en een crémierie had op de hoek van de pastorijsstraat was ook zeer blij met dit nieuws.

Hij werd "*volger en soigneur*" van Martin. Op alle koersen was hij aanwezig en reed langs het parcours van de renners met zijn ijskar, wat voor hem twee vliegen in één klap was.

Groepsfoto in café Stella op de Liersesteenweg in 1966, toen het wielerslokaal van de Kadodders. Staande van links naar rechts: Jo Volkaerts (Mechelen), Martin Schillemans, Jean Betrains, Maurits Heylen. Onderaan: Mertens, pastoor Leysen, de hoofdsponsor Staf van Herp(stovenwinkel) en Verschuren.

Martin reed in zijn wielerslootbaan, die ongeveer 6 jaar duurde, voor 3 verschillende clubs.

Hij reed 1 jaar als junior bij De Kadodders (Elzestraat - Sint-Katelijne Waver), daarna 1 jaar bij de Dijlespurtes (Mechelen) en tenslotte bij de wielersclub Noord-West-Brabant, (Kapelle op de Bos) tot zijn legerdienst, waarna hij trouwde.

Na een tweetal jaren startte hij opnieuw bij de Noord-West-Brabant, maar "*... mijn wederoptreden was geen groot succes .. de eerste koers vertrokken we met 50 en ze gingen onmiddellijk met 49 lopen... na een 10 tal koersen ben ik dan maar gestopt ...*"

Daarna heeft Martin nog wel een 25-tal jaren bij de wielerslooters gereden en nu volgt hij nog steeds wielerswedstrijden over het ganse land, vooral bij de ploeg van T-Palm waar hij onder de beroepsrenners vele echte vrienden heeft gemaakt.

Zo gaf hij tijdens de koers in Waterloo aan Martin de goede raad om "*.. niet uit de groep van de eerste 20 te komen...*".

Martin wist echter waar zijn nonkel ongeveer de ijskar had staan en zorgde steeds dat hij tijdens het passeren op die plaats opschoof van het staartje van de koers naar de groep vooraan.

Op het einde van de dag bleek echter dat zijn nonkel zijn manoeuvres had voorzien, want hij was boven op de berg van de Leeuw van Waterloo gaan staan waar hij het ganse parcours had kunnen overschouwen.

Met zijn goede vriend de Italiaanse beroepsrenner Claudio Catania in de Heiste Pijl.

Teloorgang en einde

Na 1953 werd er slechts sporadisch gekoerst tot we in 1965 lezen dat van zondag 21 maart tot zondag 3 oktober elke zondag te 14;30 uur een publieke demonstratie zal gegeven worden " door de jonge wielrenners van het opleidingscentrum", welk gepatroneerd werd door een nieuw gestichte wielclub en de Belgische Wielerbond.

Van einde maart tot september, of oktober naar gelang de weersomstandigheden, werden er ook op zondagnamiddag jeugdwedstrijden gehouden , soms ook eens een wedstrijd voor de vaders(van de jonge renners), dan voor de mekaniekers, enz.

De wedstrijden waren voor jongens van 8 tot 11 jaar, miniemen genoemd. En dan waren er verder de categoriën van 12, 13, 14 en 15 jaar apart. Elke wedstrijd werd beloond met een palm en prijzen.

De bekende palm met plastieken rozen, moest na de ereronde telkens worden teruggegeven aan de uitbater Schroeven.

De jonge rennertjes met hun verzorgers aan de startlijn in de velodroom van Walem.

De "werkende lid-kaart" van deze jonge renners was tevens hun licentie om te mogen koersen. De kost van 50 frank hield echter niet in dat ze ook verzekerd waren tegen ongevallen.

Aan de ingang van het wielersbaantje had een slimme fietsmaker ook een standje waar je allerlei koers en reservemateriaal kon kopen: tubes, wielen (men mocht op de piste niet rijden met vleugelmoeren), gehele fietsen, frames en kledij zoals handschoenen, valhelm, witte sokjes, enz. Het was er op die zondagen heel gezellig.

van de velodroom

KINDERMOORD in de wielerveerbaan van Walem

Onder het oog van hun ouders (meestal hun meest verwoede supporters) wagen ze er elke zondag hun leven.

Kinderen van acht, negen, tien of twaalf jaar, snakes met luciferarmpjes en spijkerbeentjes, met coureursbroeken die tot onder hun enkels reiken of wapperen om hun veel te dunne dijen. In onverpoosd tempo rijden ze hun rondjes in hun reeksen. Denderend over de baan die bezaaid ligt met putten en oneffenheden, aangemoedigd door hun supporters (meestal hun ouders) die schreeuwen en roepen en dikteren hoe ze iemand in de "valies moeten zetten".

Het is een schrikwekkend beeld deze kinderen samen naar de meet te zien stuwten. Sommigen kunnen nauwelijks aan de pedalen of gaan, in volle spurt, gewoon op de buis zitten, omdat ze dan gemakkelijker bij de stuurstang kunnen. Elk ogenblik kunnen ze hun mooie hoofdje te pletter gooien op het beton. Die hoofdjes, die kinderkopjes zijn mooi voor de start, maar na aankomst door de geleverde inspanningen in maskers veranderd.

We hebben jonge renners zien wenen: van de inspanningen, van spijt misschien, van vermoeidheid. Maar de supporters staan altijd klaar om hen nieuwe moed in te spreken., hen raad te geven, hen aan te sporen: straks is er weer een reeks.

Terwijl de speaker andere "renners" aan de start roept liggen overal langs de baan de kinderen inderdaad hun nieuwe reeks af te wachten. Ze hebben gezweet en gaan uitrusten onder een kille boom, of ijsskoude dranken kopen, of een zakje frieten eten.

Want de kermismolen van Walem floreert. Elke zondag van het seizoen. Officieel mogen geen geldpremies gegeven worden maar de ouders zijn wat fier en er misschien op uit als hun snaak honderd frank krijgt toegeschoven of een palm haalt. Ze maken zichzelf wijs dat hun zoon een wereldkampioen in de dop is. Ze betalen vijfhonderd frank voor een verzekering, kopen een koersfiets en steken hun kind in clowneske kledij, ze beseffen niet dat ze hun kinderen vermoorden.

Er zijn ook kinderspelen aan zee? Akkoord. Maar in Walem maakt men er een harde competitie van, putten deze kinderen zich telkens weer uit. Geen dokter kan dit goedpraten. Geen weldenkende vader of moeder durft het aan zijn kind in deze hel te sturen, waar ge telkens weer een zware valpartij vreest. Want iedereen is hier welkom.

We weten ook niet hoe het gemeentebestuur van Walem erover denkt, maar langs de luidsprekers in de wielerveerbaan werd aangekondigd dat de "kampioenen" eerlang op het gemeentehuis zullen worden ontvangen;

Het zou het toppunt zijn. Heeft dan geen enkel volksvertegenwoordiger of ander gezaghebbend persoon er twintig frank voor over om eens naar Walem naar die wielerveerwedstrijden voor kinderen te gaan kijken en om aan dit wansmakelijk, mensonterende gedoe een einde te stellen?

Of moet er eerst weer een dode vallen?

Roger Robberechts. - 11 september 1965

De kleine Hendrik Caethoven op de velodroom van Walem die er nochtans gezond en wel van afkwam.

Deze wedstrijden werden georganiseerd tot 1966 en werden toen bij wet verboden (onder de 15 jaar). Dat deze wedstrijden niet bij iedereen in goede aarde viellen kunnen we lezen in een artikel uit de krant van 11 september 1965 op de vorige pagina.

Dat de piste er in die tijd inderdaad niet altijd even goed bij lag konden we ook uit eerste bron horen van Martin Schillemans tijdens zijn gesprek over zijn wielersportbaan. Volgens hem was de piste in die periode vol scheuren en putten. Op het middenplein met gras tierde het onkruid welig en ook de kippen hadden er vrije toegang en legden hun eieren waar ze die kwijt konden, tot op de ballustrade voor de toeschouwers toe.

Hij had ook een jonge renner, een zekere Rot-tiers uit Wintam zeer zwaar zien vallen op de piste tijdens een wedstrijd. De jongen bleef liggen na zijn valpartij en alle mensen op de tribune sprongen geschrokken recht om te kijken of alles met hem ok was ... behalve de vader van de jonge renner.

Daarop maakten de omstaanders in de buurt van de vader de opmerking *"... dat hij niet verlegen was om te blijven zitten terwijl zijn zoon daar op de piste lag..."*. Martin herinnert zich nog dat de vader toen zei: *".. assem wilt leere koerse, dan muttem oek maa leerre valle.."*

In de zomer van 1967 werd door de rijkswacht van Mechelen een onderzoek ingesteld tijdens een sportmanifestatie op de Walemse wielersportbaan, ingericht voor de Belgische Bond voor Jonge Wielrenners.

Het onderzoek wees uit: dat meerdere wedstrijden werden betwist tijdens die namiddag, terwijl de baan in slechte staat lag, dat er een gewonde renner terug werd rechtgeholpen om de wedstrijd te vervolgen, dat de kleedkamers eerder op een stal geleken, dat de verbandkist onvolledig was, enz...

Ook werd een proces-verbaal opgemaakt omdat het gemeentereglement van Mechelen (de piste lag op grondgebied Mechelen) werd overtreden omdat wielersportbaan beneden de 15 jaar werden ingericht.

In januari 1968 werd de zaak tegen de wielersportbaanuitbater Mr. Schroeven behandeld door de politierechtbank van Mechelen. Hij werd verdedigd door een zekere Mr. Van de Velde die niets weerhield op het proces-verbaal van de rijkswacht. Hij had evenwel andere katten te geselen. Mr. Van de Velde wees inderdaad op andere sporten, waar de jeugd beneden de 15 jaar wel aan haar trekken kwam. Hij citeerde voornamelijk voetbal, waar aanvankelijk een miniemen- en nu reeds een microbenklasse bestaat.

"En aangezien de K.B.W.B slechts vergunningen aflevert van 15 jaar af en de populariteit van de wielersport anderzids groter werd, was het noodzakelijk " aldus Mr. Van de Velde, *" dat ook iets gedaan werd voor jongeren beneden 15 jaar."*

STAD MECHELEN	
Wielersportbaan van Walem — 21e juli 1965	
De eerste officiële Belgische pistekampioenschappen van de Belgische Bond voor Jonge Wielrenners	
DE FINALISTEN MET RUGNUMMER	
MINIEMEN	3e en 4e CATEGORIE
1 De Feyter Walter (St. Antonius Brecht)	24 Rotliers Karel (Wintam)
2 Wouters Willy (Berchem)	25 Blijns Roland (Durne)
3 De Craecker Walter (Merksem)	26 De Wolf Willy (Wommelgem)
4 Kegels Roland (Merksem)	27 Six Jozef (Reet)
Invalier :	28 Vercammen Ludo (Kontich)
5 Verboven Paul (Mortsel)	29 De Cock Sylvain (Durne)
1e CATEGORIE	30 Istaas Benny (Antwerpen)
6 Betrans Jean (Mechelen)	31 Van Doele Rudy (Wilrijk)
7 Van den Abeele Johnny (Schoonaarde)	Invalier :
8 Lamens Lucien (Anderlecht)	32 Janssens Willy (Duffel)
9 Goossens Pierre (Durne)	5e CATEGORIE
10 Wuyts Florant (Wommelgem)	33 Covert Dirk (Durne)
11 Blommaert Emile (Ruisbroeck)	34 Croes Alex (Erps Kwerps)
12 Van der Linden Ludo (Olaak)	35 Van Ransbeek Ferdinand (Antwerpen)
13 Matthijs Michel (Haaltert)	36 Blanckaert Dirk (Mechelen)
Invalier :	37 De Koninck Frans (Erps Kwerps)
14 Eeckhout Frans (Merksem)	38 Helms Pierre (Durne)
2e CATEGORIE	39 Kegelsers Louis (Nijlen)
15 Rotliers Johnny (Wintam)	40 Poels Ludo (Rijkelvoort)
16 Dieckx Victor (Merksem)	Invalier :
17 Hoels Benny (Strombeek Bover)	41 Amen Charly (Tienen)
18 Blanckaert Rudy (Mechelen)	LIEFHEBBERS
19 Van Woonsel Paul (Erps Kwerps)	42 Van Looy Alfons (Merksem)
20 Lauwers Jules (Merksem)	43 De Wilds Roland (Antwerpen)
21 Sels Petrus (Hoboken)	44 Taveirne Christiaan (Wilrijk)
22 Nuyts Frans (Antwerpen)	45 Lens André (Mechelen)
Invalier :	
23 Laurens Marcel (Holst op den Berg)	
Bondsvoorzitter : Fr. De Broeck	
Hoofdaankomstrecht : R. Ogeux — Assistenten : A. Blijns, J. De Cleir en A. Blanckaert	
Aangeboden door :	
HET LAATSTE NIEUWS	
Het meest gelezen Vlaams dagblad met regelmatige rubriek over de jonge wielrenners.	
ZONDAGNIEUWS	
brengt een ganse week, aangename en spannende lectuur voor 5 fr.	

De affiche van de eerste Belgische pistekampioenschappen in Walem ingericht door de BBVJW

Het bleef evenwel niet bij wielrennen alleen.

Volgens de vrederechter werden tijdens de sportnamiddagen ook andere sporten beoefend en werd niet aan competitie gedaan. Mr. Van de Velde weerlegde de bewering dat wedstrijden worden betwist en dat prijzen verbonden zijn aan de uitslagen. Er werd die dag geen vonnis uitgesproken.

De zaak kwam opnieuw voor op 15 februari 1968 en omdat er nog steeds geen duidelijkheid was of er wel dan niet onregelmatigheden gebeurden werd Fred De Bruyne, toen sportredakteur bij de BRT, als deskundige aangesteld om te oordelen of deze wedstrijden moesten bestempeld worden als "oefenwedstrijden" of "koersen". Een vonnis zou op latere datum volgen...Daarvan hebben we echter geen verdere gegevens kunnen terugvinden. In 1966 zou er de laatste keer gereden zijn op de piste.

Van wielerpiste naar woonwagencamp en industriezone.

Ook tijdens de periode dat er nog gefietst werd door de jonge renners was er al een woonwagencamp in de omgeving van de piste.

De iets ouderen onder ons kunnen zich het woonwagencamp nog goed herinneren en ook dat er toen in onze scholen te Walem regelmatig kinderen in de klas zaten die soms voor enkele maanden kwamen les volgen, totdat hun ouders beslisten om weer verder te trekken.

Het woonwagencamp op de plaats van de velodroom.

De afbraak van café De velodroom en het bijbehorende woonhuis zijn gestart

Eén van de bekendste woonwagencampers in onze gemeente was Jean-Marie Pfaff, onze latere beroemde Belgische wielrenner van de Rode Duivels.

In 1986 besliste het Mechelse schepencollege dat de woonwagencampers hun standplaats aan het fort moesten verlaten. De nieuwe eigenaar, die het terrein van de stad Mechelen had overgenomen, was daar met bouwwerken gestart.

Van dit alles is nu niets meer te zien. Op de plaats van de oude velodroom en het café met woonhuis is nu een KMO-zone.

Met heimwee denken we regelmatig terug aan die periode van het sportieve Walem.

Bronnen:

- Frans Vermoortel " Mechelen Kroniek van een stad 1830-1952,
- Archief Heemkundige Kring Dr.Croquet
- Historisch Archief Gazet van Antwerpen
- MECHELEN Waar is de tijd

Bezoek FORT WALEM !

NIEUW:

Vanaf april tot september zal het fort
iedere laatste zondag van de maand geopend zijn
voor een bezoek onder leiding van onze gidsen.

Zowel het militaire, natuurkundige als geschiedkundige verhaal
zal aan bod komen.

WANNEER :

26 april

31 mei

28 juni

26 juli

30 augustus

27 september

START:

14:00 uur

Poort sluit na vertrek
van de groep !

PRIJS:

€3,00 / persoon

DUUR:

2 u 30 min

Inschrijven niet nodig.

Grote groepen graag
verwittigen via:

fort@heemkundewalem.be

Stevig schoeisel is
aan te raden.

Zaklamp meebrengen mag.

Ook van harte welkom in ons

"Estaminet den Blindganger"

voor een warme of koude drank !

INHOUD

Editoriaal	3
De eerste velodroom 1908 - 1914	4
Een tweede velodroom 1924 - 1953	8
Jeugdijaren in de velodroom	12
Victoire Van Nuffel	13
Martin Schillemans	14
Teloorgang en einde van de velodroom	16